

ΚΛΕΜΜΕΝΟΣ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ ΕΡΩΤΑΣ

Άνοιξη. Η νύχτα φωτίστηκε απότομα· τα σκοτάδια της διαλύθηκαν στον απέραντο ουρανό και το φως ξεχύθηκε σε όλη του την έκταση. Το πρωί ήταν γλυκό και απάνεμο. Στα δέντρα ξεπρόβαλλαν τα πρώτα σημάδια μυρωδάτων ανθών και όλη η μέρα γέμισε με χρώματα και φως. Τα σοκάκια της Αθήνας σήμερα είχαν κάτι διαφορετικό. Το αντίκρισμά τους μού προκαλούσε μια χαρά πρωτόγνωρη που γέμιζε την ψυχή μου. Ίσως σε αυτό συνέβαλε ο Άρης. Ποτέ ξανά δεν ένιωσα τόσο ερωτευμένη στη ζωή μου. Το άγγιγμά του έκανε την καρδιά μου να φτερουγίζει.

Καθώς ακούμπησα σε μια γωνία στον Ιερό Βράχο, ο Άρης έγειρε προς τον ώμο μου. Το χρυσό φως του ήλιου μάς υποδέχτηκε και μείναμε και οι δυο να κοιτάμε με μάτι αχόρταγο την ομορφιά του ελληνικού πολιτισμού, να συλλογιζόμαστε και να αναπολούμε. Ωστόσο σήμερα ο Άρης ήταν διαφορετικός, πολύ νευρικός.

-Τι έχεις; ρώτησα.

Στην αρχή δίστασε και αναστενάζοντας, με χείλια που έτρεμαν από λύπη απάντησε:

-Το βράδυ φεύγω και επιστρέφω στην Αγγλία με το Λόρδο Έλγιν, Αριάδνη, και με θλίψη συνέχισε, υπάρχουν κάποιες οικογενειακές υποθέσεις που πρέπει να τακτοποιηθούν όσο το δυνατόν συντομότερα. Στο άκουσμα αυτών των λόγων προσπάθησα να διατηρήσω την ψυχραιμία μου, αλλά ήταν αδύνατο.

Όλος μου ο κόσμος κατέρρευσε σε μια στιγμή.

-Και εγώ τι θα απογίνω; ρώτησα με μάτια δακρυσμένα.

-Θα σε δω σύντομα, απάντησε.

Τα βίαια αυτά λόγια με χτύπησαν κατάστηθα, η καρδιά μου ξαφνικά πάγωσε και έμεινα ασάλευτη να αντικρίζω την ασύγκριτη ομορφιά του Παρθενώνα.

Το επόμενο πρωί τα σύννεφα είχαν πυκνώσει και είχαν κρύψει τις λαμπερές ηλιαχτίδες του ήλιου. Στην πόλη της Αθήνας επικρατούσε χάος. Όλοι είχαν πληροφορηθεί τη λεηλάτηση του Παρθενώνα, του ναού που διατρανώνει τον αξεπέραστο νόμο του μέτρου, από το λόρδο Έλγιν. Το προηγούμενο βράδυ ο Έλγιν έλαβε φερμάνι από το Σουλτάνο, να μελετήσει οποιαδήποτε γλυπτά ή επιγραφές ήθελε από την Ακρόπολη. Αυτόπτες μάρτυρες, τρέμοντας σύγκορμοι διηγούνταν τι αντίκρισαν το βράδυ της κλοπής. Οι άντρες του Έλγιν τεμάχιζαν αγάλματα, τα οποία αφαιρέθηκαν από τα βάθρα τους, μόνο και μόνο γιατί ήταν μεγάλα και δεν χωρούσαν στα κιβώτια. Η αγανάκτηση και ο θυμός ολοένα και φούντωναν και έφτασαν στο αποκορύφωμα, όταν έφτασε στα αυτιά των πολιτών ότι ο λόρδος Έλγιν απομάκρυνε τα έργα της αρχαίας ελληνικής τέχνης από το φυσικό τους περιβάλλον, με σκοπό να διακοσμήσει το νέο του σπίτι.

Τα μάτια μου μούσκεψαν από τα δάκρυα. Η λύπη μου ήταν ανείπωτη. Πώς μπόρεσε ο Άρης να μου το κάνει αυτό; Πώς ένα άτομο που πίστεψα και αγάπησα όσο κανέναν άλλο με πρόδωσε; Τα συναισθήματα ήταν αφόρητα. Ένωθα εξαπατημένη ως γυναίκα. Ατιμασμένη και προδομένη σε έσχατο βαθμό. Λένε πως όταν ερωτεύεσαι, δεν βλέπεις μπροστά σου. Αλλά πώς μπόρεσα να είμαι τόσο τυφλή; Να μην καταλάβω πως ο Άρης με εκμεταλλεύτηκε; Η οργή, το μίσος, η αγανάκτηση όλο και φούντωναν. Αισθανόμουν συνεργός σε αυτήν την ανίερη πράξη και προσβεβλημένη ως Ελληνίδα και ως λάτρησ αυτού του λαμπρού πολιτισμού. Μακάρι να μην είχα

νιώσει έτσι γι' αυτόν τον Άγγλο, που λεηλάτησε τον πολιτισμό μας. Η δυστυχία, η αγωνία, η απογοήτευση, η μεταμέλεια με ώθησαν έξω από τα σύνορα της ζωής και των ανθρώπων. Έτσι, έμεινα ασάλευτη για πολλές ώρες. Το σούρουπο ξέφτισε και ήρθε η νύχτα. Ήταν αργά πλέον. Πολύ αργά. Ωστόσο, τίποτα απ' όλα αυτά δε σταμάτησε τον καλπασμό των σκέψεών μου και την αμαύρωση της ψυχής μου.

Το όμορφο και ζεστό καλοκαίρι με τα αστείρευτα χρώματα και τους ψιθύρους του και με το απέραντο φως έδωσαν τη θέση τους σε ένα βαρύ και κρύο χειμώνα, που πάγωνε όλο και περισσότερο την καρδιά μου. Λένε πως όταν η ζωή κυλάει ευτυχισμένα, οι μέρες διαβαίνουν τόσο απαρατήρητες, που αν ποτέ τις αθροίσουμε, θα απορήσουμε από το μεγάλο αριθμό τους. Στη δικιά μου περίπτωση, όμως, κάτι τέτοιο δεν ίσχυε, όσο δυνατά και να το αναζητούσα. Όσο περνούν οι μέρες – μέρες γεμάτες μοναξιά – τόσο το οικοδόμημα της ψυχικής μου ισορροπίας σπάει σε περισσότερα κομμάτια.

Ο καιρός περνούσε, οι αντιδράσεις και η θλίψη των ανθρώπων στην Αθήνα συνέχιζαν να εντείνονται. Μια μέρα του Φεβρουαρίου έλαβα γράμμα από την Αγγλία. Η καρδιά μου σκίρτησε, δεν το κρύβω, αλλά το αίσθημα οργής δεν μπορούσε να κατευναστεί. Οι κινήσεις μου για να το ανοίξω ήταν γρήγορες και η αγωνία μου μεγάλη. Το γράμμα ήταν από τον Άρη, ο οποίος έγραφε:

''Αγαπητή Αριάδνη,

σου γράφω από το συννεφιασμένο Λονδίνο, το οποίο ξέροντας ότι είσαι μακριά μου, φαντάζει ακόμα πιο συννεφιασμένο. Η ζωή μακριά σου είναι τραγικά δύσκολη, κενή και ανούσια. Σε παρακαλώ, δέξου τη συγγνώμη μου για την εσπευσμένη αναχώρησή μου και για τα ψέματα, τα οποία είπα. Ο

Έλγιν δεν είναι οικογενειακός μου φίλος, αλλά δουλεύω γι' αυτόν. Είμαι συντηρητής μαρμάρων. Με λύπη μου σου ανακοινώνω ότι τα μάρμαρα του Παρθενώνα βρίσκονται σε άθλια κατάσταση, γεγονός αναπόφευκτο, μιας και είναι τοποθετημένα στα υγρά και βρόμικα αποθηκευτικά παραπήγματα του σπιτιού του Έλγιν, με αποτέλεσμα να σαπίζουν. Ο Έλγιν ψάχνει απεγνωσμένα για αγοραστή, αλλά η τιμή των μαρμάρων είναι πολύ υψηλή και κανείς δεν τα αγοράζει. Παρόλ' αυτά, με εξοργίζει να βλέπω όλα αυτά τα κιβώτια να βρίσκονται στην αποθήκη του Burlington House και όχι στο φυσικό τους περιβάλλον. ''

Σταμάτησα απότομα την ανάγνωση του γράμματος, μιας και ένιωσα ευχαρίστηση, επειδή ο Άρης είχε τελικά συνείδηση και καταλάβαινε την αξία του ελληνικού πολιτισμού, ταυτόχρονα με ένα συναίσθημα απέχθειας και αποστροφής για τους Άγγλους. Πώς μπόρεσαν να κλέψουν τα μάρμαρα και να τα παρατήσουν; Προσπάθησα να κατευνάσω τα συναισθήματά μου και τις σκέψεις μου και συνέχισα την ανάγνωση.

'' Όμως, πιο πολύ πονάει η απουσία σου. Το αίσθημα του να σε αφήνω πίσω μπορεί να συγκριθεί μόνο με τον ξεριζωμό της καρδιάς από το στήθος μου, γιατί μην ξεχνάς πως πατρίδα σου είναι και εκεί που αγάπησες και ερωτεύτηκες. Κοιτώ πρόσωπα ανθρώπων άγνωστων και βλέπω τα δύο πανέμορφα μάτια σου, αφήνω τον άνεμο να με χτυπάει και νιώθω την παρουσία σου. Προσπαθώ να αναπνεύσω, μα το οξυγόνο μου βρίσκεται μακριά, ψάχνω λόγο να ξυπνήσω, μα κάθε αιτία που διψάω για ζωή βρίσκεται στα χείλη σου. Αγκομαχώ να βγω στην επιφάνεια αυτής της θάλασσας εξαντλημένος από απογοήτευση και ανυπέρβλητα εμπόδια, προκειμένου να αρπάξω τη σανίδα σωτηρίας μου. Εσένα... Μα η θάλασσα

είναι βαθιά. Η καθημερινότητα στα ανάκτορα με σκοτώνει, γιατί έχω μετανιώσει. Η κλοπή των μαρμάρων, του ελληνικού πολιτισμού, αλλά και η φυγή μου ήταν από τα μεγαλύτερα λάθη που έχω διαπράξει. Μια φωνή στο μυαλό μου συνεχίζει να επαναλαμβάνει το όνομά σου. Θα καταφέρω να σε ξανασφίξω στην αγκαλιά μου . Θα επιστρέψω....

Με οποιοδήποτε κόστος...Θα επιστρέψω...

Θα σε δω σύντομα....”

“Θα σε δω σύντομα”, είπε, “σε λίγο τελειώνω την ξενάγηση, Μελίνα”. Το μήνυμα από το Θωμά ήρθε τη στιγμή που κοντοστάθηκα στην κενή θέση των μαρμάρων του Παρθενώνα. Πόσο δέος μού προκαλεί αυτή η φράση, γνωρίζοντας πως η προγιαγιά μου έζησε και γνώρισε έναν από τους συνεργούς αυτού του ανόσιου και ανίερου εγκλήματος. Διαβάζω ξανά και ξανά αυτό το γράμμα, προσπαθώντας να καταλάβω αν όντως υπάρχουν άνθρωποι που να έχουν αισθανθεί την αδικία αυτής της κλοπής. Βυθισμένη στους συλλογισμούς μου και κυριευμένη από το πάθος να βρεθώ κοντά του, έτρεξα να τον ψάξω. Η γλυκιά του μορφή, που πρόβαλε στο τέλος της αίθουσας είχε αιχμαλωτίσει τους διψασμένους για μάθηση περιηγητές. Τα λαμπερά του μάτια, η γαλήνια όψη του αποκτούσαν πρωτόγνωρη ομορφιά, καθώς αντηχούσαν τα γεμάτα θέρμη και σαφήνεια λόγια του.

«Σας καλοσωρίζουμε στο νεόδμητο μουσείο της Ακρόπολης, ένα πραγματικό αριστούργημα του 21^{ου} αιώνα. Όλος ο ελληνισμός είναι περήφανος που επιτέλους ευοδώθηκαν οι αδιάλειπτες προσπάθειες πνευματικών ανθρώπων, θαυμαστών του απaráμιλλου ελληνικού πολιτισμού. Ζωντανή πληγή για το ελληνικό έθνος όντως αποτελεί μέχρι και σήμερα, μετά από δυο αιώνες, η απώλεια αξιοθαύμαστων τμημάτων της μετώπης του Παρθενώνα, η απουσία

των απειρόκαλλων Καρυάτιδων. Δυστυχώς, θα παρατηρήσετε κενές θέσεις εκθεμάτων, που κοσμούν πλέον το Βρετανικό Μουσείο και...»

-Έχετε απόλυτο δίκιο, ψέλλισε ένας συμπαθητικός ταξιδιώτης με ανατολίτικα χαρακτηριστικά, μάλλον από την αινιγματική Κίνα, πριν προλάβω να ολοκληρώσω τη φράση μου. Επιτρέψτε μου να εκφράσω την αγανάκτηση μου για τη συμπεριφορά μιας τόσο πολιτισμένης χώρας, όπως η Αγγλία, να κρατά πεισματικά και αδιάλλακτα αυτούς τους πανανθρώπινους θησαυρούς, ώστε να καλύψει την πολιτιστική της ένδεια.

-Έτσι λεηλάτησαν τη χώρα μου, την ξακουστή χώρα του Νείλου. Σπάνιας ομορφιάς έργα παρουσιάζονται υποβαθμισμένα στα αδηφάγα μάτια δήθεν φιλομαθών επισκεπτών, πρόσθεσε ένας Αιγύπτιος.

- Το πιο εξοργιστικό, όμως, είναι το ότι προσποιούνται τους τιμητές, τους θεματοφύλακες αυτών των καλαίσθητων δημιουργημάτων και πεισματικά αρνούνται την επιστροφή τους στο φυσικό τους χώρο, είπε με εμφανή δυσαρέσκεια ο Θωμάς στο αποκορύφωμα του διαλόγου.

Είχε αρχίσει να βραδιάζει και ο Θωμάς σχολούσε. Βγαίνοντας από το μουσείο της Ακρόπολης και περπατώντας, κάτι με έκανε να γυρίσω και να το κοιτάξω. Θαύμασα τη μεγαλοπρέπεια του και το άμεσο «δέσιμό» του με τον Ιερό Βράχο απέναντι. Εκείνη τη στιγμή, ο Θωμάς ξεκίνησε να μου μιλάει με θέρμη για τη σημερινή ξενάγηση, σε ένα γκρουπ αλλοεθνών με αρκετούς Άγγλους. Οι λέξεις έβγαιναν από το στόμα του με απέραντο ενθουσιασμό, σαν κάτι σήμερα να ήταν διαφορετικό από τις άλλες μέρες.

«Μου είπαν πως πιστεύουν ένθερμα ότι ο Έλγιν έκλεψε τα μαρμάρια γλυπτά ανυπολόγιστης αξίας από τον Παρθενώνα και η μετακίνησή τους στο Βρετανικό Μουσείο στο Λονδίνο δεν τα έσωσε από σχεδόν σίγουρη

καταστροφή, αλλά τους προκάλεσε μια ακόμα μεγαλύτερη. Επίσης, ανέφεραν πως αντίθετα με άλλα αντικείμενα που έχουν παρθεί από χώρες με αρχαίους πολιτισμούς, όπως η Αίγυπτος ή το σύγχρονο Ιράκ, τα μάρμαρα του Παρθενώνα διαφέρουν, γιατί απομακρύνθηκαν από το αρχαίο κτήριο, το οποίο είναι ακόμα όρθιο και διατηρεί το σχήμα του. Είναι ακόμα ο ναός των αρχαίων χρόνων που διατηρεί τα μισά γλυπτά. Έτσι, θα έπρεπε και τα άλλα μισά, τα οποία στεγάζονται στο Λονδίνο, να επιστραφούν, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να ιδωθούν μέσα στο περιβάλλον του Παρθενώνα, στο οποίο στεγάζονταν πάνω από δυο χιλιάδες χρόνια. Άποψή τους, λοιπόν, είναι πως θα πρέπει τα μάρμαρα να επιστρέψουν, γιατί οι Έλληνες είναι απόγονοι αυτών που τα έφτιαξαν και δικαιωματικά τους ανήκουν. Δεν είναι άλλωστε λίγες οι φορές που έχουν παρατηρηθεί ειρηνικές εκδηλώσεις διαμαρτυρίας και διαδικτυακή συγκέντρωση υπογραφών, με πρωταρχικό αίτημα την επιστροφή των ελληνικών μαρμάρων.»

Στο άκουσμα αυτών των φράσεων, έμεινα άναυδη. Και το ερώτημά μου απαντήθηκε. Όντως υπάρχουν συνειδητοποιημένοι άνθρωποι που κατανοούν την κατάφωρη αδικία, που τελέστηκε πριν από περίπου διακόσια χρόνια. Αυτό με έκανε να ηρεμήσω, καθώς ανακουφισμένη ξάπλωσα στο κρεβάτι, στην αγκαλιά του Θωμά, θαυμάζοντας από το παράθυρό μου το φωτισμένο μνημείο.

-Στο Βρετανικό Μουσείο τα ελληνικά γλυπτά του Παρθενώνα δεν αποδίδουν ανάλογα αυτό για το οποίο φιλοτεχνήθηκαν. Γι' αυτό πρέπει να επιστραφούν, του είπα.

Τότε έκλεισα τα μάτια μου με την κρυφή ελπίδα ότι σύντομα το λίκνο, η κοιτίδα του πανανθρώπινου πολιτισμού θα αναστηθεί με την πανηγυρική

επιστροφή των μαρμάρων στο χώρο που τους αρμόζει.

Όλγα Κομνηνού